

Врз основа на член 46 став (5) од Законот за пожарникарството („Службен весник на Република Македонија“ бр.67/04, 81/07, 55/13, 158/14, 193/15 и 39/16), директорот на Дирекцијата за заштита и спасување донесе

**ПРАВИЛНИК
ЗА ПОБЛИСКО ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ИЗБОРОТ НА ВИДОВИТЕ И НА
КОЛИЧИНИТЕ НА ПРОТИВПОЖАРНИТЕ АПАРАТИ СО КОИ ТРЕБА ДА
РАСПОЛАГААТ ПРАВНИТЕ ЛИЦА И ГРАЃАНИТЕ, КАКО И ЗА УТВРДУВАЊЕ НА
КРИТЕРИУМИТЕ ШТО ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВААТ ПРАВНИТЕ ЛИЦА КОИ
ВРШАТ СЕРВИСЕН ПРЕГЛЕД И КОНТРОЛНО ИСПИТУВАЊЕ НА
ПРОТИВПОЖАРНИТЕ АПАРАТИ, КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ТЕХНИЧКАТА
ОПРЕМА И ПРОСТОРОТ ЗА РАБОТА**

I. ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Со овој правилник се пропишува изборот на видовите и на количините на противпожарните апарати со кои треба да располагаат правните лица и граѓаните, како и критериумите што треба да ги исполнуваат правните лица кои што вршат сервисен преглед и контролно испитување на противпожарните апарати, кои се однесуваат на техничката опрема и просторот за работа.

**II. ИЗБОР НА ВИДОВИТЕ И НА КОЛИЧИНИТЕ НА ПРОТИВПОЖАРНИТЕ
АПАРАТИ СО КОИ ТРЕБА ДА РАСПОЛАГААТ ПРАВНИТЕ ЛИЦА И ГРАЃАНИТЕ**

Член 2

Мобилни уреди за заштита од пожари се рачните и превозните противпожарни апарати дефинирани како:

-противпожарен апарат за почетно гаснење на пожар, е направа која овозможува исфрлање на средство за почетно гаснење на пожар;

-рачен противпожарен апарат за почетно гаснење на пожар, е апарат чија маса во наполнета состојба не е поголема од 20 kg, со исклучок на апаратите за гаснење со вода и воздушна пена чија маса во наполнета состојба може да изнесува до 25 kg;

-превозен противпожарен апарат за почетно гаснење на пожар, е апарат кој е обезбеден со тркала за (рачен) превоз и чија маса во наполнета состојба не е поголема од 260 kg;

-противпожарен апарат со метално шише за погонски гас, е апарат во кој садот доаѓа до работен притисок во моментот на активирање со испуштање на погонскиот гас од метално шише;

-противпожарен апарат под постојан притисок, е апарат кај кој садот е под постојан работен притисок;

-противпожарен апарат FM-200, е апарат кој користи средство за гаснење HFC 227 кое е во групата на чисти средства за гаснење на пожари и според NFPA 2001, замена за халон 1301, одобрен за употреба од овластените институции.

Во мобилните уреди за заштита од пожари од став 1 на овој член според начинот на кој се постигнува прекинување на процесот на горење, може да се користат средства за гаснење на пожари кои:

- 1). дејствуваат со ефект на ладење;
- 2). дејствуваат со ефект на загушување;
- 3). дејствуваат со антикаталитички ефект.

Во мобилните уреди за заштита од пожари од став 1 алинеи 1, 2, 3, 4 и 5 на овој член може да се користат следните средства за гаснење на пожари:

- 1). јаглен двооксид- CO_2 ;
- 2). пена. и
- 3). сув прашок „S“:

- прашок на база на натриум-хидрогенкарбонат и калиум-хидрогенкарбонат кои се наменети за гаснење на пожар од класа Б, Ц и Е и пропишаните македонски стандарди (МКС) усогласени за А, Б, Ц класи на пожари со минимални карактеристики по стандардот EN 615:2009, односно

- прашок на база на амониум-фосфат, наменет за гаснење на пожар од класа А, Б, Ц, Д и Е.

Член 3

Единечни апарати за заштита од пожари се:

1) Преносни и превозни противпожарни апарати под постојан притисок со прашок, наменети за гаснење на пожар од класа А, Б, Ц и Е се: S-1, S-2, S-3, S-6, S-9, S-12, S-50, S-100.

- Температурниот опсег на апаратите е од $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $+60\text{ }^{\circ}\text{C}$.

- Со истите се гаснат пожари на електрични уреди до 1000 V;

2) Преносни и превозни противпожарни апарати под постојан притисок за гаснење со пена, наменети за гаснење на пожар од класа А и Б се: P-2, P-6, P-9.

- Температурниот опсег на апаратите е од $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $+60\text{ }^{\circ}\text{C}$.

- Со истите не се гаснат пожари на електро уреди под напон;

3) Преносни и превозни противпожарни апарати под постојан притисок со јаглероден двооксид CO_2 , наменети за гаснење пожар од класа Б, Ц и Е се: CO_2 -2, CO_2 -5, CO_2 -10/12, CO_2 -30.

- Температурниот опсег на апаратите е од $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $+60\text{ }^{\circ}\text{C}$.

- Со истите се гаснат пожари на електрични уреди до 1000 V;

4) Преносни противпожарни апарати под постојан притисок со прашок, наменети за гаснење пожар од класа А, Б и Ц се: S-1, S-2, S-3 за патнички автомобили, комби возила;

5) Преносни и превозни противпожарни апарати под постојан притисок со прашок, наменети за гаснење пожар од класа А, Б и Ц се: S-3, S-6 за автобуси за градски, приградски и меѓуградски сообраќај;

6) Преносни и превозни противпожарни апарати под постојан притисок со прашок, наменети за гаснење пожар од класа А, Б и Ц се: S-6 за товарни моторни возила до 10 тони и товарни моторни возила над 10 тони;

7) Преносни противпожарни апарати под постојан притисок со еко гас FM-200/HFC 227, за гаснење на пожар на компјутерски, телекомуникациски и електронски системи.

-Со истите се гаснат пожари на електрични уреди до 1000 V.

-Температурниот опсег на овие апарати е од -20 °C до + 60 °C и

8) Преносни противпожарни апарати под постојан притисок за гаснење на пожари кои се изработени од материјал инокс.

Член 4

Изборот на видовите и на количините на противпожарните апарати за гаснење на пожар во објекти се врши согласно видовите на пожарот кој може да настане на определено пожарно оптоварување на објектот и неговата површина.

Бројот на противпожарните апарати за гаснење на пожар од став 1 на овој член е одреден и прикажан во Табела бр.1 која е дадена во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 5

Во објект или дел на објект во кој пожарното оптоварување е високо, на секои 500 m², на бројот на противпожарните апарати за гаснење на пожар во Табела бр.1 се додава по еден превозен апарат (со прав за гаснење од 50 kg или воздушна пена од 50 l) од ист вид на одредените рачни противпожарни апарати.

Член 6

Противпожарните апарати за гаснење на пожар се поставуваат и во објекти или делови на објекти во кои се вградени и стабилни инсталации за гаснење на пожар и хидрантска мрежа.

Член 7

Изборот на видовите и на количините на противпожарни апарати за гаснење на пожар во моторни возила е одреден и прикажан во Табела бр.2 која е дадена во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 8

Изборот на видовите и на количините на противпожарните апарати за гаснење на пожар во моторни возила кои вршат превоз на опасни материи се одредува според прописите за превоз на тие материи.

Член 9

Противпожарните апарати за гаснење на пожар во моторни возила се поставуваат на вградени носачи за апаратот на видни и лесно пристапни места и заштитени од атмосферски влијанија.

III. КРИТЕРИУМИ ШТО ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВААТ ПРАВНИТЕ ЛИЦА КОИ ВРШАТ СЕРВИСЕН ПРЕГЛЕД И КОНТРОЛНО ИСПИТУВАЊЕ НА ПРОТИВПОЖАРНИТЕ АПАРАТИ, КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ТЕХНИЧКАТА ОПРЕМА И ПРОСТОРОТ ЗА РАБОТА

Член 10

Правните лица кои вршат сервисен преглед и контролно испитување на противпожарните апарати, треба да имаат:

-соодветен простор за работа,

-техничка опрема.

Член 11

Просторот за работа на овластените правни лица кои вршат сервисен преглед и контролно испитување на противпожарните апарати треба да биде организиран во одделни простории.

Одделните простории од став 1 на овој член треба да ги исполнуват условите за градење согласно закон.

Одделните простории од став 1 на овој член треба да ги исполнуваат пропишаните услови за заштита од пожари, експлозии и опасни материи.

Одредбите од став 3 на овој член важат и за одделните простории на кои се врши пренамена, реконструкција, адаптација, надградба, доградба.

Одделните простории од став 1 на овој член треба да бидат такви да овозможуваат во сите временски услови, сите предвидени дејствија да се извршуваат непречено и безбедно за вработените, и да не постои опасност за загадување и деградирање на животната средина и природата.

Правните лица од став 1 на овој член треба да имаат седум одделни простории, во сопственост или во закуп, и тоа:

- 1) просторија за водење на административни работи;
- 2) просторија-магацин за нови противпожарни апарати, и резервни делови за противпожарните апарати од минимум 20 m²;
- 3) просторија за работа од минимум 20 m², за работа со CO₂ противпожарни апарати во која е сместена пумпата за преточување на CO₂, противпожарни апарати полнети со азот и противпожарни апарати полнети со FM-200/HFC 227, во истата треба да се наоѓа прецизната вага за контрола на металните шишиња со погонски гас со клас на точност 3, со делови на 1g, и потребен алат за работа. Просторијата треба да биде вентилирана, концентрацијата над 5% на CO₂ во воздухот е штетен по здравјето на вработените. Вентилациониот систем за одведување на штетните гасови од просторијата треба да биде поставен на подот;
- 4) просторија за полнење, празнење и замена на делови на S-противпожарните апарати и чување на прашок за гаснење од минимум 10 m². Истата треба да биде добро изолирана за спречување од појава на влага;
- 5) просторија за фарбање на противпожарни апарати, минимум 10 m², во која се чува и складира пропишана количина на боја согласно закон и која треба да биде прописно вентилирана;
- 6) просторија за контролно испитување на садовите на противпожарните апарати, во која вобичаено е уредот за хидраулично испитување на противпожарниот апарат под воден притисок над 25 bar; и
- 7) гардероба за вработените лица со санитарен дел.

Член 12

Одделните простории за работа од член 11 од овој правилник поради специфичноста во работата и работа со опасни материи под висок притисок не треба да бидат во железнички станици, аеродроми, градби за потребите на државните органи, агенциите, фондовите основани од Република Македонија, градби за дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации, градби за високо образование, опсерватории, национални установи од областа на културата, градби кои претставуваат заштитено недвижно културно наследство согласно закон (поединечни добра, споменички целини без контактните зони и археолошки локалитети), меморијални споменици, градби наменети за терцијална здравствена заштита, градби за потребите на граничните премини, жичари, стадиони и спортски сали, градби наменети за основно и средно образование, градби од областа на

културата, градби за потребите на органите на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, градби наменети за примарна и секундарна здравствена заштита, градби за потребите на верските заедници, деловни градби, станбено-деловни градби, градби за индивидуално домување, викенд куќи, градби за колективно домување, трговски центри, хотели, рекреативни центри, градби за научно-истражувачката дејност, катни гаражи, пазари, градби за ветеринарна заштита, детски градинки, градби во подрачје на национални паркови и парк шуми, градби кои се во функција на заштита и промоција на природното наследство (информативни центри), меѓуградски автобуски станици, зоолошки градини, базени на ниво на теренот за јавна употреба, јавни паркови, јавни паркиралишта и ски-лифтови.

Член 13

Овластените правни лица кои вршат сервисен преглед и контролно испитување на противпожарните апарати треба да имаат техничка опрема, за која имаат обезбедено сертификат согласно член 44 став (2) од Законот за пожарникарството, и тоа:

- 1) алат за општа намена (клучеви, клешти);
- 2) клешти за пломбирање со ознака за идентификација на овластен сервис;
- 3) направа за перфорирање на сервис-картоните на определените места;
- 4) момент клуч со потребни приклучоци за затегнување;
- 5) вага за контрола на боца со погонски гас со класа на точност 3, со делови на 1g;
- 6) вага за контрола на масата на полнењето и масата на преносните апарати, со класа на точност 3, со делови на 10 g;
- 7) вага за контрола на масата на полнењето и масата на превозните апарати, со класа на точност 3, со делови на 100 g и со можност за мерење до 300 kg.;
- 8) пумпа за преточување на CO₂ со опрема за полнење на поедини типови на противпожарни апарати и уред за полнење на метални шишиња со погонски гас;
- 9) направа за испитување и регулација на сигурносните вентили;
- 10) пумпа, приклучоци и уред за испитување на садовите под притисок;
- 11) уред за полнење и ставање под притисок на противпожарни апарати под постојан притисок;
- 12) уред за полнење и празнење на противпожарни апарати со прашок и CO₂;
- 13) опрема за одвртување и завртување на вентили од боци со CO₂;
- 14) уред за испитување на сигурносни вентили, регулатори и манометри;
- 15) уред за хидраулично испитување на противпожарниот апарат под воден притисок над 25 bar;
- 16) рачна стега со навојни вретена за монтажа и демонтажа на вентили и глави на противпожарни апарати (CO₂ и S);
- 17) метални шишиња-боци со CO₂ од 30kg минимален број-5;
- 18) резервни делови за сите видови на противпожарни апарати; и
- 19) останата опрема и уреди од понапредна техничка технологија, согласно стандардите и правилата од техничката пракса.

IV.ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 14

Со денот на отпочнувањето на примената на овој правилник престанува да важи Правилникот за изборот на видовите и на количините на противпожарните апарати со кои треба да располагаат правните лица и граѓаните, како и за

критериумите што треба да ги исполнуваат правните лица кои што вршат сервисен преглед и контролно испитување на противпожарните апарати („Службен весник на Република Македонија“ бр. 105/05 и 163/10).

Член 15

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Бр. 01-299/2
06 февруари 2018 година
Скопје

Директор на
Дирекцијата за заштита и спасување,
Аднан Џафероски

Табела бр. 1

Реден број	Површина на објект (m ²)	Пожарно оптоварување		
		ниско до 1 GJ/m ²	средно до 2 GJ/m ²	високо над 2 GJ/m ²
1	до 50	1	2	2
2	од 51-150	2	2	2
3	од 152-200	2	2	3
4	од 201-300	3	3	4
5	од 301-500	4	4	5
6	од 501-750	4	5	6
7	од 751-1000	5	6	8
8	од 1001-2000	6	7	10
9	од 2001-3000	7	8	14
10	од 3001-4000	8	10	18
11	од 4001-5000	9	14	22
12	од 5001-6000	10	16	30
13	од 6001-7000	12	24	35
14	од 7001-8000	16	30	45
15	од 8001-9000	20	35	55
16	од 9001-10000	24	40	70
17	над 10001	28	50	90

Табела бр. 2

Реден број	Вид на моторно возило	Вид и големина на противпожарни апарати	Број (количина) на противпожарни апарати
1	Патнички моторни возила	Прашок АБЦ 2 kg (може да имаат)	1 (може да имаат)
2	Комби возила	Прашок АБЦ 2 kg	1
3	Автобуси за градски, приградски и меѓуградски сообраќај	Прашок АБЦ 3 kg и 6 kg	1+1
4	Товарни моторни возила до 10 тони	Прашок АБЦ 6 kg	1
5	Товарни моторни возила над 10 тони	Прашок АБЦ 6 kg	2